

## KORTFATTET OPPSUMMERING AV HØRINGSUTTALELSENE

27.08.2024

#	Aktør	Dato	Saksnr/ referanse/ instans	Foretrukket alternativ	Kortfattet oppsummering
1	Åmli kommune	26.04.2024	22/1184-15  (Behandlet i kommunestyret)	A1	Åmli kommune ser at organisatorisk sammenslåing kan gi effekter på flere av vurderingskriteriene. Åmli kommune vurderer imidlertid alternativ A1 som best siden effektene kan hentes ut raskere og uten den tids- og ressursbruken som en sammenslåing medfører. A1 legger opp til økt samarbeid samtidig som at overgang til en annen organisering, på et senere tidspunkt, ikke utelukkes. Vurdering av alternativ A1 som det mest optimale støttes av både AAma, VAM og Arkivsenter SØR og Kristiansand kommune.
2	Arendal kommune	25.04.2024	24/2187  (Behandlet i oppvekst- og kulturutvalget)	A1	Formålet med utredningen er å vurdere hvordan institusjonene kan levere best mulig tjenester med god faglig kvalitet til eiere, avtalepartnere, brukere og publikum. Rapporten beskriver tre alternative strukturer for fremtidig organisering av museum og arkiv uten at nåværende organisering er evaluert når det gjelder styrker og svakheter. Visjon og mål fremkommer heller ikke i utredningen. I rapporten er det kun oppgavene som er kartlagt.  Kommunedirektøren vurderer A1 som det beste alternativet til framtidig arkiv- og museumsstruktur i Agder. Institusjonene består og et formalisert samarbeid, der det er hensiktsmessig, vil være gunstig for alle tre institusjoner. Alternativ A1 sikrer en fortsatt sterk organisasjon lokalisert i Arendal med et kompetent fagmiljø innen museum og arkiv. Alternativ A1 gir størst forutsigbarhet. Det er knyttet stor usikkerhet til de to øvrige modellene i forhold til ressursbruk, økonomiske konsekvenser og leveranser. Alternativ A1 imøtekommer organiseringen som trekkes frem av Kulturdepartementet som ønskelig og som vil være mest gunstig i forhold til statlige tilskudd.  AAma modellen med museum og arkiv i samme bygg (Kuben) og som samarbeider om tjenester, er i samsvar med sentrale føringer. Modellen har blitt trukket fram i nasjonale sammenhenger som nytenkende og forbilledlig. Uten en evaluering av nåværende organisering, er det krevende å se hvordan ny organisering konkret kan forbedre tjenestene.
3	Bygland kommune		(Administrativ behandling)	A2	Kommunane treng solide arkivressursar til å styrke dei lovpålagte arkivtenestane. Eit solid fagmiljø er tilstrekkeleg til å dekke heile Agder.  I eit Agder er det naturleg å ha fokus på eit museum for heile Agder. Det bør kunne gi eit betre tilbod, meir robust og sterkare fagmiljø til nytte for heile Agder.
4	Evje og Hornnes kommune	26.04.2024	2021/329-20  (Administrativ behandling)	A2	Evje og Hornnes kommune mener tiden nå er inne for å sikre at Agder får én regional aktør på arkivområdet. Alternativ A2 fremstår som den beste løsningen, både i forhold til de daglige driftsutfordringene, men også i forhold til hvordan det er nødvendig å ruste seg for fremtiden. Utfordringsbildet viser at det fremover vil være nødvendig med større og mer robuste enheter både på museums- og arkivområdet. Det er særlig to argumenter som er sentrale for vurderingen: <ul style="list-style-type: none"> <li>- Kommunene har behov for solide arkivressurser til å styrke de lovpålagte arkivtjenestene. Et solid fagmiljø er tilstrekkelig til å dekke hele Agder.</li> <li>- I ett Agder er det naturlig å ha fokus på ett museum for hele Agder. Det bør kunne gi et bedre tilbud, mer robust og sterkere fagmiljø til nytte for hele Agder.</li> </ul>
5	Kultur- direktoratet	08.03.2024	23/7135-6 (Administrativ behandling)	-	Kulturdirektoratet har valgt å ikke gi uttalelser til fylkeskommunale planer og initiativer. Det skyldes både mangel på ressurser til å gå grundig inn i slike saker, men også en vurdering av at som statlig aktør, ønsker de å holde litt avstand til fylkeskommunale beslutninger.

#	Aktør	Dato	Saknr/ referanse/ instans	Foretrukket alternativ	Kortfattet oppsummering
6	Kvinesdal kommune	22.04.2024	20/04557-25  (Administrativ behandling)	A1 (ønsker at det igangsettes arbeid for å belyse organisatoriske og økonomiske konsekvenser av A2)	Kvinesdal kommune kan, med dagens beslutningsgrunnlag, stille seg bak A1 som legger opp til økt formalisert samarbeid. Kvinesdal kommune ser at en overgang til en annen organisering, fortrinnsvis A2, på et senere tidspunkt kan være ønskelig. Kvinesdal kommune ønsker på den bakgrunn at det igangsettes et arbeid for å belyse de organisatoriske og økonomiske konsekvensene endringene ved A2 fører med seg.
7	Lindesnes kommune	05.04.2024	21/03730-15  (Notat til Formann- skapet)	A1 (ønsker at det igangsettes arbeid for å belyse organisatoriske og økonomiske konsekvenser av A2)	Det er en klar forventning til at en felles arkivinstitusjon i Agder skal være et kompetansesenter som bidrar til å gi kommunen relevant rådgivning på arkivfeltet. Denne tjenesten mottar Lindesnes kommune og andre kommuner i dag fra Arkivsenter sør på en tilfredsstillende måte. Det stilles imidlertid spørsmål om hvorvidt dagens organisering er formålstjenlig for å møte stadig økende krav til digital kompetanse og kapasitet innen arkivfeltet. Videre er det ønskelig med et tettere samarbeid mellom museene på Agder. De to museene kan sammen bli en virksomhet av nasjonal betydning.  Lindesnes kommune kan, med dagens beslutningsgrunnlag, stille seg bak alternativ A1 som legger opp til økt formalisert samarbeid. Kommunen ser at en overgang til en annen organisering, fortrinnsvis alternativ A2, på et senere tidspunkt kan være ønskelig. Lindesnes kommune ønsker på den bakgrunn at det igangsettes et arbeid for å belyse de organisatoriske og økonomiske konsekvensene endringene ved alternativ A2 fører med seg.
8	Stiftelsen Gimle Gård	23.04.2024	17/24  (Behandlet i styret)	A1	Styret for Stiftelsen Gimle Gård støtter utredningsalternativet A1.
9	Stiftelsen Hestmanden	29.04.2024	(Behandlet i styret)	-	Styret i Stiftelsen Hestmanden tar rapporten til orientering og ber om å bli holdt orientert i saken hvis det i den videre behandlingen oppstår forhold med direkte konsekvens for D/S Hestmanden / Norsk krigsseilermuseum.
10	Stiftelsen Setesdalsbanen	29.04.2024	04/24  (Behandlet i styret)	-	Stiftelsen Setesdalsbanen tar rapporten til orientering og ber om å bli holdt orientert i saken hvis det i den videre behandlingen oppstår forhold med direkte konsekvens for Setesdalsbanen.
11	Lyngdal kommune	22.03.2024	24/1631-4  (Administrativ behandlet)	A1	Administrasjonen i Lyngdal kommune ser på alternativ 1 som det mest hensiktsmessige å arbeide videre med. Det vil si at man opprettholder dagens struktur med et mer formalisert samarbeid mellom sektorene. Skulle man gå for en sammenslåing vurderes alternativ 2 som det beste forutsatt at man vurderer de økonomiske konsekvensene ytterligere. Privatarkiv er ikke godt nok ivaretatt i denne utredningen, og vi mener at arkivsektoren, gjerne Arkivsenteret Sør, er den beste til å ivareta denne viktige samfunnsoppgaven.
12	Arkivsenter sør	19.04.2024	24/46-6  (Behandlet i styret).	A1/A2	Styret mener at et tettere og mer forpliktende samarbeid mellom de tre selskapene, gir gode forutsetninger for å videreutvikle allerede gode arkivtjenester til kommuner, innbyggere og publikum. Det er svært viktig at kommunenes lovpålagte arkivoppgaver utføres best mulig i kommunenes arkivinstitusjon. Styret vurderer at både alternativ 1 og alternativ 2 kan sikre gode arkivtjenester for kommunene.

#	Aktør	Dato	Saksnr/ referanse/ instans	Foretrukket alternativ	Kortfattet oppsummering
					<p>Styret mener at rapporten ikke viser tydelige nok faglig synergier mellom arkiv og museum til at A3 anbefales. A3 vil også kunne svekke eierkommunenes styring og kontroll med arkivtjenestene, dersom disse organiseres som ett stort arkiv og museumsselskap.</p> <p>Styret i Arkivsenter sør vil påpeke at ansvar for bevaring og forvaltning av privatarkivene for vestre del av Agder, må avklares. Arkiver fra næringsliv og frivillig sektor er en viktig del av kulturarven. Ansvar for privatarkiver bør legges til en arkivinstitusjon for å sikre arkivkompetanse i bevaringsarbeidet, særlig for bevaring av digitale arkiver. Styret påpeker at etterslepet på bevaring av papirarkiver og digitale arkiver som enda ikke er hentet inn til de to arkivinstitusjonene, ikke er tilstrekkelig kartlagt. Dette vil medføre at ressursene som kreves for å utføre disse oppgavene i årene som kommer, kan være ulik. I tillegg er de økonomiske konsekvensene av en omorganisering ikke utredet. Dette gjelder både kostnader til omorganiseringsprosessen og økonomiske konsekvenser av en ny organisering, beregning av eiertilskudd med videre.</p>
13	AAma	24.04.2024	24/00371-1  (Behandlet i styret)	A1	<p>A1 anbefales å arbeide videre med. Videre utvikling av A1 må innebære et forpliktende samarbeid som styrker institusjonenes kompetanse, faglig utvikling og synlighet regionalt og nasjonalt og som gir effektiv ressursutnyttelse og bedre tjenester.</p> <p>Alternativ A2 som innebærer å dele opp arkiv og museum oppfattes som uklokt. I St. melding nr 23 (2020-2021) s. 105 løftes viktigheten av samarbeid mellom museum og arkiv. AAma-modellen trekkes frem av sentrale aktører som eksempel til etterfølgelse av statlige aktører, og får oppmerksomhet av andre kulturarvinstitusjoner som ønsker å lære mer av synergiene AAma har fått til mellom museum og arkiv. I kampen om nasjonal oppmerksomhet og statlige midler virker det uklokt å utvikle museums- og arkivstrukturen i Agder på tvers av kulturpolitiske signaler.</p> <p>Det trekkes frem at ansatte ved institusjonene har konkludert med at A1 er det beste alternativet. Styret er også opptatt av at A1 gir gode muligheter for forsterket samarbeid med institusjoner i regionen som pr i dag ikke er del av noen konsolidert enhet i Agder. Aktiv samhandling er et av de nye hovedmålene i museumspolitikken. Dette handler både om faglig styrking og god ressursutnyttelse. Styret i AAma stiller seg bak disse perspektivene og ser at samarbeidsmodellen A1 vil være best egnet til å samle hele museums- og arkivsektoren i Agder, og sikre fruktbare og utviklende samarbeid for flere enn de tre institusjonene som omfattes av utredningen.</p> <p>Arkiv- og museumsstrukturen i Agder er kompleks, og kommunene har ulike eierinteresser og behov som skal imøtekommes. Det er et omfattende arbeid å splitte opp eksisterende strukturer og bygge opp nye. Kostnadene ved de ulike alternativene er ikke godt nok beskrevet i rapporten. Det vil være nødvendig med en utredning som viser økonomiske konsekvenser og effekter av de de alternativene som medfører oppsplitting/ sammenslåing av juridiske enheter (altså A2 og A3).</p>
14	Fag-foreningene ved VAM	30.04.2024	24/06477  (Behandlet i styrene)	A1	<p>Tillitsvalgte i VAM er enige om at alternativet som fremstår som en mulig forbedring av dagens situasjon, er alternativ 1. Formalisert samarbeid på tvers av organisasjonene kan komme flere av aspektene ved museal drift til gode, både når det gjelder forskning, formidling og forvaltning. Alternativ 2 og 3 anser vi som ikke ideelle. Vi stiller oss tvilende til at driften vil effektiviseres ved en konsolidering. Selve prosessen vil i tillegg koste svært mye i tid og ressurser, tid og ressurser som heller kunne ha blitt brukt til andre oppgaver og daglig drift.</p> <p>Mener det mangler en grundig konsekvensutredning av de ulike alternativene, både på strukturelt, organisatorisk og økonomisk nivå, som også kan gi mulige konsekvenser for de ansatte. Det har blitt poengtert at ingen ansatte skal bli oppsagt ved en eventuell konsolidering. Det har derimot aldri blitt sagt at de ansatte ikke kan bli forflyttet til andre</p>

#	Aktør	Dato	Saksnr/ referanse/ instans	Foretrukket alternativ	Kortfattet oppsummering
					<p>avdelinger i motsatt del av fylket, få nye arbeidsavtaler, eventuell endring av felles arbeidsgiverorganisasjon, eller om ivaretagelsen og hensynet til de ansattes rettigheter i konsolideringsprosessen.</p> <p>Rapporten har også svakheter når det gjelder eventuelle konkrete gevinster ved en konsolidering og hvor en eventuell økonomisk innsparing vil ligge. Dersom man velger å allikevel gå videre med alternativ 2 eller 3, må det jobbes mer med, og kommuniseres ut til de ansatte, både konkrete konsekvenser og mulige løsninger på de ulike problemsstillingene. Uansett er det svært viktig at menneskelige hensyn blir tatt i en eventuell konsolideringsprosess.</p> <p>Fagforeningene ønsker en utvidet vurdering rundt tematikken i Kapittel 6. Dette er et punkt som med fordel burde ha blitt utdypet og diskutert i mye større grad i rapporten. Det bør vurderes og begrunnes hva som skal ligge til museums- og arkivsektoren, og hva som er en fylkeskommunal oppgave. Denne oversikten over ansvarsområder og roller angående museumsfaglige områder bør avklares før en arbeider videre med en eventuell konsolidering. Det bør vurderes og avklares om fylkeskommunen skal fortsatte å ha museumsfaglige oppgaver, eller om hele eller deler av dette – inkludert ressursene som medfølger, med fordel kunne ha blitt kanalisert til museene.</p> <p>Videre oppleves også enkelte områder av museumsdriften som at museene konkurrerer med fylkeskommunen om midler, noe som er uheldig og bør unngås. Et eksempel på et område som deler av det kanskje med fordel kunne ha blitt flyttet fra fylkeskommunen til museumsinstitusjonene er bygningsvern.</p>
15	Farsund kommune	29.04.2024	21/01148-22  (Behandlet i utvalg for levekår)	A1	Farsund kommune vurderer A1 som det mest hensiktsmessige å arbeide videre med, og stiller seg bak dette. Dagens struktur med VAM og Arkivsenter Sør er innarbeidet og fungerer godt for kommunen. Det er lagt hovedvekt på at lokal forankring blir best ivaretatt med A1.
16	Forvaltningsgruppe dokumentasjonsforvaltning under IKT Agder	16.02.2024	24/06477	A2	Forvaltningsgruppe dokumentasjonsforvaltning sorterer under IKT-Agder og representerer arkivmiljøet i Arendal, Grimstad, Gjerstad, Åmli, Vegårshei, Risør, Tvedestrand, Vennesla og Froland. Forvaltningsgruppe dokumentasjonsforvaltning mener de vil være best tjent med et stort fagmiljø knyttet alene opp mot arkiv da det oppfattes at arkivfaget forsvinner litt og ikke får god nok prioritet når ressursene skal deles mellom arkiv og museum. Et større mer spesialisert fagmiljø vil kunne styrke Kuben og Arkivsenter Sør sitt mandat til å drive rådgivning og utvikling innen arkivfaget.
17	HIFO Agder	29.04.2024	24/06477  (Behandlet i styret)	A1	<p>HIFO Agder ser gjerne at det blir et tettere, mer forpliktende og mer strukturert forskningssamarbeid blant historikerne på Agder. I rapporten som nå er ute på høring, vil det enklest og best løses gjennom det som kalles alternativ A1, som legger opp til en museums- og arkivklynge på Agder.</p> <p>HIFO Agder stiller seg også kritisk til flere sider av prosessen slik den har vært til nå. Valget om kun å se på Vest-Agder-museet, Aust-Agder museum og arkiv og Arkivsenter Sør er ikke godt nok begrunnet. Avgrensningen utelukker andre viktige museer på Agder, som Næs Jernverksmuseum, som var Aust-Agders tusenårssted i 2000, og Sørlandets kunstmuseum. Valget ser slik ut til å ha vært farget av et ønske om et felles museum for det nye Agder fylke. Skal en først se på museums- og arkivstrukturen, burde en sett på hele strukturen. Det er også en god grunn til å velge alternativ A1, siden det er den eneste av alternativene som senere kan utvides til å gjelde museene som denne rapporten har valgt å ikke se på.</p>

#	Aktør	Dato	Saksnr/ referanse/ instans	Foretrukket alternativ	Kortfattet oppsummering
					<p>Det virker også underlig at det ikke er blitt gjort en vurdering av hvilke museale oppgaver som eventuelt kunne blitt overført fra fylkeskommunen til museene i en ny museums- og arkivstruktur. Som det påpekes i rapporten, er det et behov for å vurdere om nye oppgaver og ressurser burde legges til museumsinstitusjonene selv, og om dagens oppgavefordeling mellom fylkeskommune, kommune, arkiv og museum er hensiktsmessig. Rapporten oppgir ikke noen grunn til at disse spørsmålene ikke er blitt drøftet i denne runden. Det mener vi er uheldig. Disse spørsmålene bør derimot drøftes før en ytterligere konsolidering av sektoren vurderes, og ikke etter.</p> <p>Et tredje trekk ved rapporten som bekymrer oss, er at det ikke er noen av alternativene som er konsekvens utredet, og det finnes heller ikke noen analyser av hva de ulike alternativene vil ha å si økonomisk. Det gir et mangelfullt politisk beslutningsgrunnlag. HIFO Agder er usikker på om en konsolidering vil øke effektiviteten i institusjonene. I det minste er det vanskelig å vite på dette tidspunktet, nettopp fordi alternativene ikke er konsekvens utredet. Tidligere konsolideringsprosesser i regionen har vist at det ikke bare er fordeler knyttet til en konsolidering. Som konsolidert museum har for eksempel ikke Vest-Agder-museet ennå fått finansiert et nytt lokalhistorisk museumsbygg fra staten, selv om det har vært et stort behov for det, og har vært arbeidet aktivt for det i en årrekke.</p>
18	Kristiansand kommune	06.03.2024	2024003676-2  (Behandlet i formannskapet)	A1 (ønsker at det igangsettes arbeid for å belyse organisatoriske og økonomiske konsekvenser av A2)	<p>Kristiansand kommune kan, med dagens beslutningsgrunnlag, stille seg bak A1 som legger opp til økt formalisert samarbeid. Kristiansand kommune ser at en overgang til en annen organisering, fortrinnsvis A2, på et senere tidspunkt kan være ønskelig. Kristiansand kommune ønsker på den bakgrunn at det igangsettes et arbeid for å belyse de organisatoriske og økonomiske konsekvensene endringene ved A2 fører med seg.</p> <p>Formannskapet forutsetter at aktørene på arkiv- og museumsfeltet fortsetter arbeidet for å modernisere drift og levere gode tjenester til innbyggerne og eierne. Formannskapet forventer at faglige og økonomiske aspekt knyttet til A2 blir undersøkt videre før en slik prosess eventuelt initieres.</p>
19	Østre Agder-samarbeidet IPR	15.04.2024	19/24  (Behandlet i representantskapet i Østre-Agder-samarbeidet)	A1	<p>Østre Agder-samarbeidet stiller seg bak flertallsfremstillingen i rapporten (A1). Det er nødvendig å gi alternativet et mer formelt innhold slik at samarbeidet skal bidra til at museum og arkiv løser oppgaver i fellesskap når dette er faglig eller økonomisk hensiktsmessig. Da må ressursene brukes på tvers av institusjonsgrensene.</p> <p>Østre Agder-samarbeidet stiller seg kritisk til å splitte opp samhandlingen mellom arkiv og museum. Slik vi oppfatter nasjonale styringssignaler så er denne løsningen i samsvar med nasjonale føringer. Ved vurdering av fremtidig løsning for sikring av offentlige arkiv så anbefaler samarbeidet at det gjøres en utredning av om en felles løsning for samtlige kommuner kan bidra til reduserte utgifter for kommunene.</p> <p>Det anbefales at modellen (A1) vurderes på nytt etter 4 år. Da har en fått erfaring med hvor langt man når gjennom et samarbeid mellom likeverdige partnere. Før evalueringen må Agder fylkeskommune og kommunene bidra til at VAM får utstillings- forsknings- og verkstedsfasiliteter på lik linje med de som finnes i AAmA. Da vil en vesentlig utfordring knyttet til sammenslåing i dagens situasjon være ryddet av veien.</p> <p>Frem til evalueringen bør Agder fylkeskommune utarbeide strategier og retningslinjer for Agders fremtidige satsing innenfor kulturminnevern. I dette arbeidet bør kommuner og museer involveres.</p>
20	VAM	28.02.2024	10/24  (Behandlet i styret)	A1	<p>Styret i Vest-Agder-museet har foretatt en helhetlig vurdering av fordeler og ulemper for de tre alternativene og konkluderer med å anbefale alternativ 1 som det mest hensiktsmessige å arbeide videre med. For Vest-Agder-museet tenker vi områdene bygningsvern, forskning, formidling og markedsføring og etter hvert samlingsforvaltning kan være de mest aktuelle å utvikle et tettere samarbeid med Aust-Agder museum og arkiv på.</p>

#	Aktør	Dato	Saknr/ referanse/ instans	Foretrukket alternativ	Kortfattet oppsummering
					Styret i Vest-Agder-museet mener at alternativ 2 på sikt er det alternativet vi må arbeide mot som endelig løsning - arkiv og museum hver for seg. Styret påpeker at i dette alternativet vil privatarkivene ligge til museumsdelen. I tillegg må det gjennomføres en utredning som viser økonomiske konsekvenser og effekter av alternativ 2 før en tar endelig stilling til en videre sammenslåing. For Vest-Agder-museet er det nødvendig at det nye museumsbygget i Nodeviga står ferdig før prosessen med alternativ 2 eventuelt startes, for at organisasjonen skal ha tilstrekkelig kapasitet til å gjennomføre en slik prosess.
21	Stiftelsen Bratteklev skipsverft	29.04.2024	24/06477  (Uttalelse fra styret)	A1	Stiftelsen Bratteklev skipsverft støtter høringsinnspillet fra Arendal kommune, der det legges vekt på at A1 vurderes som det beste alternativet til framtidig arkiv- og museumsstruktur i Agder. Institusjonene består, og et formalisert samarbeid, der det er hensiktsmessig, vil være gunstig for alle tre institusjoner. A1 sikrer en fortsatt sterk organisasjon lokalisert i Arendal med et kompetent fagmiljø innen museum og arkiv. Det er knyttet stor usikkerhet til de to øvrige alternativene i forhold til ressursbruk, økonomiske konsekvenser og leveranser.
22	Stiftelsen Næs Jernverksmuseum	30.04.2024	24/06477  (Behandlet i styret)	A1	Næs Jernverksmuseum støtter alternativ A1. Modellen legger opp til interessante samarbeidsformer som også kan involvere Næs Jernverksmuseum. Vårt museum er ikke et interkommunalt selskap, men en selveiende stiftelse. Eventuell sammenslåing vil derfor være en meget utfordrende prosess, og det er heller ikke ønsket fra styrets side. I rapporten foreslås det at samarbeidet kan organiseres innenfor rammen av en klyngemodell. Næs Jernverksmuseum forvalter et betydelig historisk arkiv. Derfor er det spesielt relevant for oss å kunne samarbeide med en «arkiv- og museums-klynge». Universitetet i Agder er en viktig samarbeidspartner for jernverksmuseet. En klyngemodell åpner i større grad for å videreføre og formalisere samarbeidet med universitetet, selv om de hverken er museum eller arkiv. En slik organisering har heller ikke de ulempene som alternativet medfører ved å splitte opp eksisterende institusjoner for så å sette dem sammen i nye kombinasjoner.
23	Valle kommune	24.04.2024	2021/496-14  (Behandlet i kommunestyret)	A2	Valle kommune stiller seg bak alternativ 2 (A2) der ein skil arkiv og museum. Det er særleg to vektige argument for å velje dette alternativet: -Kommunane treng solide arkivressursar til å styrke dei lovpålagte arkivtenestane. Eitt sterkt fagmiljø er tilstrekkeleg til å dekke heile Agder. -Eitt museum for heile Agder bør kunne gjeve eit meir robust og sterkare fagmiljø og eit betre tilbod for publikum, til nytte for heile Agder.
24	Vegårshei kommune	24.04.2024	21/764-22  Behandlet i kommunestyret)	A1	Vegårshei kommune slutter seg til høringsuttalelsen fra Østre Agder IPR og anbefaler A1. Det anbefales at modellen vurderes på nytt etter 4 år.
25	Vennesla kommune	25.04.2024	28/24  (Behandlet i kommunestyret)	A1 (ønsker at det igangsettes arbeid for å belyse organisatoriske og økonomiske konsekvenser av A2)	Vedtak: <ol style="list-style-type: none"> <li>Vennesla kommune kan ut fra foreliggende beslutningsgrunnlag støtte alternativ 1. Det forutsette at det formaliseres tett samarbeid mellom enhetene.</li> <li>Vennesla kommune ønsker likevel at det arbeides videre med å utrede organisatoriske og økonomiske konsekvenser ved A2 med tanke på en mulig senere endring av struktur.</li> </ol>
26	Åseral kommune	25.04.2024	23/00067-19	A2	Åseral kommune stiller seg bak alternativ A2 der ein skil arkiv og museum. Det er særleg to vektige argument: - Kommunane treng solide arkivressursar til å styrke dei lovpålagte arkivtenestane. Eit solid fagmiljø er tilstrekkeleg til å dekke heile Agder.

#	Aktør	Dato	Saksnr/ referanse/ instans	Foretrukket alternativ	Kortfattet oppsummering
			(Behandlet i formannskapet)		- I eitt Agder er det naturleg å ha fokus på eit museum for heile Agder. Det bør kunne gi eit betre tilbod og meir robust og sterkare fagmiljø til nytte for heile Agder.
27	Hægebostad kommune	25.04.2024	21/00930-16 (Behandlet i formannskapet)	A1	Hægebostad kommune støtter A1 foreslått i høringsrapporten for Arkiv- og Museumsstrukturen på Agder. Forslaget innebærer et tettere og formalisert samarbeid mellom Arkivsenter Sør IKS, Vest-Agder-museet og Aust-Agder museum og arkiv.
28	Stiftelsen Lindesnes fyrmuseum	31.04.2024	(Administrativt behandlet)	-	Lindesnes fyrmuseum (LF) har forventning av at fagmiljøenes vurdering i de berørte organisasjonene tas behørig hensyn til. LF vil påpeke at prosessen vil påvirke resten av museumslandskapet i Agder. Eventuelle strukturelle endringer (A2 eller A3) bør ikke vanskeliggjøre tett samarbeid fremover. Museene i Agder er avhengige av at en ny museumsstruktur for de største museene i regionen blir fremoverlent og eksternt samarbeidssøkende. Det er viktig at de strukturelle endringene fremmer, og ikke hemmer, utstrakt faglig samarbeid mellom alle de profesjonelle museums-aktørene, uavhengig av departemental tilhørighet og fagområde.
29	Norges museumsforbund	01.05.2024	24/06477 (Administrativt behandlet)	A1	<p>I utredningen listes det opp mange fordeler og ulemper ved alle de foreslåtte modellene. Det er ikke umiddelbart tydelig ut fra disse hvorfor Fylkeskommunen foreslår å velge modell A 2. Dersom det er noen av kommunenes bekymring for at de lovpålagte oppgavene ikke blir ivaretatt godt nok som har bidratt til å få vektskålen tippet over, mener Museumsforbundet man må kunne løse dette ved å definere utfordringene bedre og se hva som må til for å gi det tilbudet noen savner. Museumsforbundet har imidlertid merket seg at det er svært ulikt hva de enkelte kommunene bidrar med til å sikre arkiv-, museums- og kulturarven i Agder gode kår.</p> <p>Utredningen har heller ikke sett på den helhetlige museums- og arkivstrukturen i Agder. Det er en svakhet, selv om man har definert dette ut i mandatet. Hverken Statsarkivet, Stiftelsen Arkivet, Lindesnes Fyrmuseum, Næs Jernverksmuseum, Kunstsilo eller Agder naturmuseum og botaniske hage er involvert i utredningen eller i diskusjonene om en fremtidig museumsstruktur i Agder. Det mener Museumsforbundet er en svakhet, ikke minst fordi det allerede er etablerte samarbeid og synergier knyttet til kompetanse og arbeidsfelt mellom de behandlede museene og den øvrige strukturen. Eksempler på dette er blant annet; teknisk-industrielle kulturminner som berører både VAM og Næs Jernverksmuseum samt Bredalsholmen dokk og fartøyvernsenter, samarbeid om fellesmagasin mellom VAM og Lindesnes fyrmuseum som også samarbeider om museumshavn sammen med Fullriggeren Sørlandet, Forskernettverk Agder der også UiA deltar. Dette er et grunnlag for å organisere mer formelt samarbeid fremover på flere områder..</p> <p>Det går frem av utredningen at den rådende museumsplanen i Agder er fra 2012, med andre ord fra før fylkessammenslåingen. Det har både kommet nye relevante politikdokumenter som berører museene i denne perioden og skjedd en del med eierstruktur og institusjonene de siste 14 årene som også gjelder institusjoner som ikke er en del av utredningen. Åpningen av Kunstsilo i mai 2024 vil trolig påvirke utviklingen av museums- og besøkslandskapet i Agder de kommende årene. Museumsforbundet mener at man har startet litt i feil ende i dette arbeidet, og at det hadde vært en fordel å starte med å lage nye museums- og kulturmiljøplaner slik mange av landets fylker nå har eller er i ferd med. Det kunne gitt et bedre grunnlag for en mer helhetlig tenkning om utvikling av strukturen.</p> <p>Museumsforbundet mener man på det nåværende tidspunktet har mer å hente ved å styrke samarbeidsstrukturen mellom de tre institusjonene man har utredet og det øvrige arkiv- og museumslandskapet i Agder, slik de tre institusjonene selv også</p>

#	Aktør	Dato	Saksnr/ referanse/ instans	Foretrukket alternativ	Kortfattet oppsummering
					<p>ønsker. Vi mener det vil ha potensial for å utvikle bedre faglige synergier fremover med godt organiserte samarbeid, for eksempel mellom AAmA og Arkivsenter sør og Statsarkivet. En splitting av arkiv og museum etter Fylkeskommunens anbefalte A 2 modell vil både svekke synergien mellom arkiv og museum og medføre betydelige omkostninger til reorganisering og utvikling av nye organisasjoner, noe som også er påpekt i utredningen. Erfaringene fra museumsreformen er at det ofte har tatt lang tid for mange konsoliderte museer både å finne formen organisatorisk og få utløst det faglige potensialet fullt ut. Disse erfaringene fra museene lå bak Museumsforbundets innspill til museumsmeldingen om å satse mer på samarbeid enn ytterligere konsolideringer.</p> <p>Mange av museene i Agder har betydelig støtte fra staten i tillegg til fylke og kommunene noe utredningen har dokumentert godt. Det betyr at museene arbeider systematisk for å fylle sin samfunnsrolle i tråd med denne og egne strategier.</p>
30	Tvedestrand kommune	30.04.2024	23/4844-13  (Administrativt behandlet)	A1	<p>Rapporten mangler en oversikt over de økonomiske konsekvensene som de ulike alternativene vil føre med seg. A1 ser ut til å være den varianten som innebærer minst risiko for høyere kommunale utgifter.</p> <p>Tvedestrand kommune benytter seg i dag av tjenestene ved arkivavdelingen ved AAmA. Arkivansvarlig i kommunen opplever at tjenesteytelsen er tilfredsstillende og samarbeidet godt, samtidig som man ser forbedringspotensial og synergieffekter med et tettere samarbeid med Arkivsenter Sør (A1). Videre må det nevnes at også arkivene til de gamle kommunene Dypvåg, Holt og Tvedestrand blir forvaltet av AAmA pluss mange privatarkiv fra lokale lag, foreninger osv. Dette er en ikke lovpålagt tjeneste som er svært verdifull for kommunen og dens innbyggere – og som ikke VAM tilbyr. A1 ser ut som den varianten som best vil ivareta og videreføre denne viktige tjenesten.</p> <p>Ivaretagelse av Angelstad skyssstasjon (fredet bygning): Tvedestrand kommune har i dag en god og fordelaktig ordning med AAmA om Angelstad skyssstasjon som kommunen ønsker å opprettholde. A1 ser ut som den varianten som tjener dette formålet best.</p> <p>Situasjonen til de ikke-konsoliderte museene i Tvedestrand: Næs Jernverksmuseum med Norges best bevarte jernverksanlegg er Tvedestrands tusenårssted og av stor betydning for kommunen. På Gjeving finnes «Lingard Skuteminne», et museum med en stor samling sjøfartsrelaterte historiske gjenstander. A1 vurderes som den løsningen som også kan bety en styrking av Tvedestrand sine ikke-konsoliderte museer.</p>
31	Birkenes kommune	30.04.2024	24/16-6, jp. 24/11526  (Administrativt behandlet)	A2	<p>Kommunen har ikke museum som er knyttet til Kuben. Innspillene fra Birkenes vil derfor primært handle om arkivstruktur, men kommunen har også noen tanker om fremtidig museum.</p> <p>Kommunens fagmiljø innen dokumentforvaltning/arkiv er godt fornøyd med tjenester som mottas fra arkivtjenesten i Kuben. Det forventes derimot at det sentrale fagmiljøet innen arkivtjeneste i Agder (Kuben og Arkivsenter Sør) i større grad er pådrivere til å utvikle fagområdet videre i tett samarbeid med kommunene i Agder.</p> <p>I et langsiktig strategisk perspektiv er Birkenes kommune av den oppfatning at A2 vil være den beste løsningen til fremtidig struktur for arkiv og museum i Agder fylke.</p>
32	Arkivverket	13.05.2024	2024/06477	A3	<p>Rapporten gir et godt grunnlag for videre arbeid på arkiv- og museumsfeltet i region Agder. Arkivverket vil fremheve A3 som beste løsning. Den gir beste grunnlag for utvikling av et samarbeid, og er i tråd med Arkivverkets arbeid med arkivsektoren.</p>



#	Aktør	Dato	Saksnr/ referanse/ instans	Foretrukket alternativ	Kortfattet oppsummering
			(Avsender er riksarkivar og områdedirektør)		<p>En sammenslåing av fagmiljøene til én virksomhet vil kunne skape de største synergier for utvikling av sektorene. En organisering, der fagmiljøene blir slått sammen, vil etter Arkivverkets syn være et kraftfullt virkemiddel for å oppnå:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- bedre ressursutnyttelse</li> <li>- robuste kompetansemiljøer i møte med fremtidens utfordring, knyttet til både digitalisering og bærekraft</li> <li>- et helhetlig tilbud for Agders befolkning, som ikke vil være opptatt av hvor informasjonen er lagret, men at den er tilgjengelig.</li> </ul> <p>Arkivverket er spesielt opptatt av utvikling av arkivfaglige spørsmål og samarbeid mellom arkivfaglige aktører. Arkivverket forutsetter derfor at en eventuell sammenslåing legger grunnlaget for et fremtidsrettet arkivfaglig miljø, til det beste for arkivsektoren. Arkivverket hadde gjerne sett at det i mandatet for utredningen hadde blitt åpnet opp for en analyse av potensialet som kan ligge i et samarbeid med Arkivverket - Statsarkivet i Kristiansand. Arkivverket har i tre regioner satt i gang utredninger for å etablere regionale samarbeid for å sikre gode tjenester, god ressursutnyttelse og bidra til utvikling av arkivsektoren i Norge. På Hamar har det konkretisert seg i et formelt samarbeid med Anno Museum.</p> <p>Arkivverket er opptatt av å sikre helhetlig samfunnsdokumentasjon, der både private og offentlige arkiv systematisk blir bevart. Utredningen tar opp en uavklart situasjon for bevaring av privatarkiv fra gamle Vest-Agder, og at det trengs ressurser til privatarkivarbeidet, slik det også kommer frem i bevaringsplan for privatarkiv i Agder. Det er viktig at en fremtidig arkivstruktur i Agder sikrer en systematisk bevaring av privatarkiv i hele fylket.</p> <p>Arkivverket ser stort potensial for også å inngå et nærmere samarbeid regionalt i Agder, og tror at alle de skisserte alternativene vil kunne danne grunnlag for å samarbeide i fremtiden. Imidlertid anses A3 som det best egnede, og anbefaler at dette alternativet utredes nærmere.</p>
33	Grimstad kommune	08.05.2024	24/99  (Behandlet i kommunestyret)	A1	<p>Grimstad kommune foretrekker A1. Det bør fastsettes et tidspunkt for evaluering av samarbeidet, og deretter vurdere om en skal ta ytterlige steg mot A2 eller A3. For kommunen er det viktig at museumsarbeidet har høy prioritet. Fagfeltene, eiere og driftere er delt på hvilke endringsalternativ som er best. Alternativ (A1) er mindre inngripende i dagens drift og mindre ressurskrevende. Det gir en rask endringsprosess der det er hensiktsmessig og nødvendig. Museumssektoren arbeider med å formalisere samarbeidet for å utnytte kapasitet, kompetanse og effektivisere driften. Det gir mer tid til å vurdere arkivsektorens presserende behov for å imøtekomme lovverk og krav. Alternativ A1 åpner opp for mulig omstrukturering /konsolidering på et senere tidspunkt. For Grimstad kommune er det viktig at museumstilbudet til publikum har høy prioritet, og at det er relevant i forhold til samfunnsutviklingen og de ulike målgruppene for museene. Grimstad bys museer har utviklingsoppgaver (Ibsen 2028 og Hamsun-museum) som kan bli utsatt dersom en skal gjennom en større endringsprosess.</p>
34	Risør kommune	15.05.2024	24/9  (Behandlet i kulturutvalget)	A1	<p>Kommunen foretrekker alternativ A1 basert på nåværende beslutningsgrunnlag. Dette alternativet vurderes på dette tidspunktet best til å styrke tjenester, kvalitet i det faglige arbeidet og tilgjengelighet for brukere og publikum. Økonomiske konsekvenser av A2 savnes.</p>

## OPPSUMMERING

### A. Mottatte uttalelser

Mottatt 34 stk. Foretrukket alternativ nå:

- A1 foretrekkes av 22 stk
- A2 foretrekkes av 6 stk (Valle, Bygland, Evje og Hornnes, Åseral, Birkenes, Forvaltningsgruppe dokumentasjonsforvaltning øst under IKT Agder (Arendal, Grimstad, Gjerstad, Åmli, Vegårshei, Risør, Tvedestrand, Froland og Vennesla)).
- A3 foretrekkes av 1 stk (Arkivverket)
- Sidestiller A1/ A2. Styret i Arkivsenter sør vurderer både A1 og A2 kan sikre gode arkivtjenester for kommunene.
- Stiftelsen Hestmanden, Stiftelsen Setesdalsbanen og Stiftelsen Lindesnes fyrmuseum tar rapporten til orientering. Kulturdirektoratet gir på generelt grunnlag ikke uttalelser i slike saker.

Ikke mottatt uttalelser fra følgende kommuner: Bykle, Iveland, Lillesand, Sirdal, Flekkefjord, Gjerstad, Froland.

### B. Geografi

Setesdalkommunene, Åseral og Birkenes kommuner foretrekker A2

### C. Igangsette ytterlige vurderinger

Enkelte kommuner (Kristiansand, Vennesla, Kvinesdal, Lindesnes) kan med dagens beslutningsgrunnlag stille seg bak A1, men ser at overgang på sikt til A2 kan være hensiktsmessig. Det ønskes derfor at det igangsettes et arbeid for å belyse organisatoriske og økonomiske endringene ved A2 fører med seg.

Styret i VAM mener A2 på sikt er riktig, men at det forutsettes at privatarkiv legges til museum.

### D. Starte med A1 og evaluere denne etter en periode

Østre Agder-samarbeidet, Vegårshei kommune og Grimstad kommune anbefaler å starte med A1 og gjennomføre evaluering av samarbeidet etter 4 år/ en periode.

### E. Privatarkiv (vestre del av Agder)

I vestre del av Agder er det ulike oppfatninger av hvor privatarkivarbeidet skal ligge. Arkivsenter sør og Lyngdal kommune mener det er naturlig at privatarkiv bør tilhøre arkivfeltet. VAM, HIFO og Museumsforbundet mener det motsatte. Arkivverket er opptatt av at ansvaret for privatarkivarbeidet avklares.

### F. Kommentarer/ mangler rapport

Rapporten er relativt godt mottatt, men det påpekes at:

- Flere mener økonomiske konsekvenser med A1, A2 og A3 ikke er godt nok belyst
- En del aktører i museumslandskapet i Agder er ikke tatt med i vurderingen